

КОРОТКО ПРО АВТОРА

Цю книгу написав відомий індійський письменник, вчений, громадський діяч і мандрівник.

Рагул Санкритяян — псевдонім письменника; справжнє його ім'я Кадарнатх Пандей. Санкритяян — людина з величезною ерудицією і різнобічними інтересами. Він уславився не тільки своїми науковими працями з історії стародавнього світу, з історії Індії та інших країн, з філософії та політики, а й цікавими романами, написаними в різноманітних жанрах, п'єсами і численними перекладами художньої літератури з інших мов на хінді (Санкритяян володіє більше як десятьма індійськими та іноземними мовами).

Санкритяян — невтомний мандрівник. Він об'їздив немало країн і ще й зараз, незважаючи на свій вік (він народився 1893 року), багато подорожує, щоб на власні очі бачити життя таким, як воно є насправді.

Рагул Санкритяян — щирий друг радянського народу. Він тричі приїздив до Радянського Союзу, а під час свого останнього перебування в нас (уже після другої світової війни) викладав у Ленінградському університеті.

Ще змолоду Санкритяян брав активну участь у національно-визвольному русі народів Індії проти англійського імперіалізму. А коли у провінції Біхар 1939 року було створено Комуністичну партію, він став один із перших її членів. Колоніальна влада не раз кидала Санкритяяна до в'язниці, але це не зломило його.

Багато книг Р. Санкритяян написав у в'язниці, зокрема й роман “У забутій країні”, перший його пригодницький твір. У цій книзі індійський професор-

КОРОТКО ПРО АВТОРА

Цю книгу написав відомий індійський письменник, вчений, громадський діяч і мандрівник.

Рагул Санкритяян — псевдонім письменника; справжнє його ім'я Кадарнатх Пандей. Санкритяян — людина з величезною ерудицією і різнобічними інтересами. Він уславився не тільки своїми науковими працями з історії стародавнього світу, з історії Індії та інших країн, з філософії та політики, а й цікавими романами, написаними в різноманітних жанрах, п'єсами і численними перекладами художньої літератури з інших мов на хінді (Санкритяян володіє більше як десятьма індійськими та іноземними мовами).

Санкритяян — невтомний мандрівник. Він об'їздив немало країн і ще й зараз, незважаючи на свій вік (він народився 1893 року), багато подорожує, щоб на власні очі бачити життя таким, як воно є насправді.

Рагул Санкритяян — щирий друг радянського народу. Він тричі приїздив до Радянського Союзу, а під час свого останнього перебування в нас (уже після другої світової війни) викладав у Ленінградському університеті.

Ще змолоду Санкритяян брав активну участь у національно-визвольному русі народів Індії проти англійського імперіалізму. А коли у провінції Біхар 1939 року було створено Комуністичну партію, він став один із перших її членів. Колоніальна влада не раз кидала Санкритяяна до в'язниці, але це не зломило його.

Багато книг Р. Санкритяян написав у в'язниці, зокрема й роман “У забутій країні”, перший його пригодницький твір. У цій книзі індійський професор-

єгиптолог розповідає про свою подорож до “забутої країни”, розташованої десь у верхів'ях Нілу, — спадкоємиці староєгипетської культури.

Коли ви читатимете цей роман, у вас неодмінно виникне запитання: що в ньому правда, а що вигадка? Звичайно, країни, про яку тут розповідається, насправді не було і не може бути: Африку досить добре вивчено, і в ній не могла “загубитися” ще не відома нам країна. Проте роман цікавий тим, що в ньому автор відтворює картину з історії Стародавнього Єгипту. Автор має на меті пробудити в юному читачеві допитливість, прагнення до наукових відкриттів і любов до мандрів.

єгиптолог розповідає про свою подорож до “забутої країни”, розташованої десь у верхів'ях Нілу, — спадкоємиці староєгипетської культури.

Коли ви читатимете цей роман, у вас неодмінно виникне запитання: що в ньому правда, а що вигадка? Звичайно, країни, про яку тут розповідається, насправді не було і не може бути: Африку досить добре вивчено, і в ній не могла “загубитися” ще не відома нам країна. Проте роман цікавий тим, що в ньому автор відтворює картину з історії Стародавнього Єгипту. Автор має на меті пробудити в юному читачеві допитливість, прагнення до наукових відкриттів і любов до мандрів.

ПЕРЕДМОВА

Якби мені колись сказали, що я, людина науки, професор історії стародавнього світу, опишу свою подорож у формі пригодницького роману, я нізащо не повірив би. А вже, звичайно, й на думці не мав, що славу й популярність принесе мені не розповідь про події, яких я був свідок і навіть учасник, а мої марні спроби довести, що все це чистісінька правда, а не витвір моєї фантазії.

Я добре знаю історію Стародавнього Єгипту і незвичайні релігійні обряди та розвиток “магії” в Країні пірамід. Однак сам я не вірю ні в що магічне та надприродне. Я переконаний, що амулет, який зображує священного жука-скарабея, — ви про нього дізнаєтесь далі, — ніяк не міг вплинути на наше життя, і мені хочеться, щоб і читач зрозумів це. Бо хіба ж можна повірити, що невеликий камінець — кусок кременю із зеленкуватим полиском — може вплинути на життя людини? На мою гадку, все, що діється з нами, залежить від збігу обставин. Але я зовсім не хочу накидати свою думку читачеві.

Я — чоловік тихий, скромний і цілком присвятив себе науці. Ведучи наукові дослідження, багато разів бував на берегах Нілу, тричі їздив до Месопотамії, відвідав Палестину й Грецію, але не мав ані найменшого бажання брати участь у якійсь небезпечній експедиції. Та це й не дивно: я ніколи не був хоробрий і фізично зовсім не пристосований до труднощів.

Я розумію, що, прочитавши ці рядки, ви здивуєтесь: чого це я навіть не стараюсь приховати своїх вад, як інші автори? А все — не так через мою самокритичність, як через те, що я домагаюсь правди.

ПЕРЕДМОВА

Якби мені колись сказали, що я, людина науки, професор історії стародавнього світу, опишу свою подорож у формі пригодницького роману, я нізащо не повірив би. А вже, звичайно, й на думці не мав, що славу й популярність принесе мені не розповідь про події, яких я був свідок і навіть учасник, а мої марні спроби довести, що все це чистісінька правда, а не витвір моєї фантазії.

Я добре знаю історію Стародавнього Єгипту і незвичайні релігійні обряди та розвиток “магії” в Країні пірамід. Однак сам я не вірю ні в що магічне та надприродне. Я переконаний, що амулет, який зображує священного жука-скарабея, — ви про нього дізнаєтесь далі, — ніяк не міг вплинути на наше життя, і мені хочеться, щоб і читач зрозумів це. Бо хіба ж можна повірити, що невеликий камінець — кусок кременю із зеленкуватим полиском — може вплинути на життя людини? На мою гадку, все, що діється з нами, залежить від збігу обставин. Але я зовсім не хочу накидати свою думку читачеві.

Я — чоловік тихий, скромний і цілком присвятив себе науці. Ведучи наукові дослідження, багато разів бував на берегах Нілу, тричі їздив до Месопотамії, відвідав Палестину й Грецію, але не мав ані найменшого бажання брати участь у якійсь небезпечній експедиції. Та це й не дивно: я ніколи не був хоробрий і фізично зовсім не пристосований до труднощів.

Я розумію, що, прочитавши ці рядки, ви здивуєтесь: чого це я навіть не стараюсь приховати своїх вад, як інші автори? А все — не так через мою самокритичність, як через те, що я домагаюсь правди.

У певних колах я дуже популярний, але багато хто з тих, що прочитають цю книгу, не знають мене. Тому, перш ніж розповідати про нашу експедицію, я вважаю за потрібне звернутися до вас із цією передмовою. Є ще одна причина, чому я пишу її: я не хочу поставити собі за заслугу подорож, яку мені й моїм товаришам довелося зробити, коли ми шукали гробницю Серафіса: я був тільки мимовільним учасником подій, що про них оце хоч розповісти. Я опинився в становищі людини, яку на кожному кроці підстерігає небезпека і якій раз у раз доводиться переборювати величезні труднощі. Отут я ще раз переконався, що моє місце — за письмовим столом.

Я не можу почати розповідь, не познайомивши спершу читача з моїми товаришами — капітаном Дхірендрою Натхом і паном Чаном. Не знаю, як і висловити своє захоплення цими дужими, сміливими людьми, що в ті важкі дні були зі мною. Перед ними я заборгував навіки: коли б не вони, мене давно не було б на світі. До самої смерті я з глибокою повагою згадуватиму капітана Дхірендру Натха. Його чесність, мужність і тверду віру в перемогу не могла похитнути ніяка небезпека, і я пишаюсь таким другом. А пан Чан? Хоч я й не дуже розуміюсь на людях, а проте знаю, що таких мудрих і рішучих людей не часто зустрінеш у нас. Під час подорожі я не раз мав нагоду пересвідчитися в його дивовижній вигадливості та залізній логіці. До того ж він такий самий сміливий, як і Дхірендра, і хоч був огрядний, а ніколи не знав утоми. Я щасливий, що зустрівся з такими чудовими людьми на початку нашої подорожі. Тепер мені навіть страшно подумати, що було б зі мною, коли б не вони. Немає сумнівів, що я загинув би тоді в Нубійській пустелі і шуліки та яструби порозтягали б мої висхлі кістки.

У певних колах я дуже популярний, але багато хто з тих, що прочитають цю книгу, не знають мене. Тому, перш ніж розповідати про нашу експедицію, я вважаю за потрібне звернутися до вас із цією передмовою. Є ще одна причина, чому я пишу її: я не хочу поставити собі за заслугу подорож, яку мені й моїм товаришам довелося зробити, коли ми шукали гробницю Серафіса: я був тільки мимовільним учасником подій, що про них оце хоч розповісти. Я опинився в становищі людини, яку на кожному кроці підстерігає небезпека і якій раз у раз доводиться переборювати величезні труднощі. Отут я ще раз переконався, що моє місце — за письмовим столом.

Я не можу почати розповідь, не познайомивши спершу читача з моїми товаришами — капітаном Дхірендрою Натхом і паном Чаном. Не знаю, як і висловити своє захоплення цими дужими, сміливими людьми, що в ті важкі дні були зі мною. Перед ними я заборгував навіки: коли б не вони, мене давно не було б на світі. До самої смерті я з глибокою повагою згадуватиму капітана Дхірендру Натха. Його чесність, мужність і тверду віру в перемогу не могла похитнути ніяка небезпека, і я пишаюсь таким другом. А пан Чан? Хоч я й не дуже розуміюсь на людях, а проте знаю, що таких мудрих і рішучих людей не часто зустрінеш у нас. Під час подорожі я не раз мав нагоду пересвідчитися в його дивовижній вигадливості та залізній логіці. До того ж він такий самий сміливий, як і Дхірендра, і хоч був огрядний, а ніколи не знав утоми. Я щасливий, що зустрівся з такими чудовими людьми на початку нашої подорожі. Тепер мені навіть страшно подумати, що було б зі мною, коли б не вони. Немає сумнівів, що я загинув би тоді в Нубійській пустелі і шуліки та яструби порозтягали б мої висхлі кістки.

А сам я аж ніяк не схожий на цих людей. Природа не наділила мене властивостями, потрібними для сміливців, Я не вмію орудувати зброєю та й, крім того, не маю ані найменшого бажання йти на небезпеку або важити життям.

Я змалку кволий і хирявий; ви легко повірите цьому, коли скажу, що я заввишки ледве сто шістдесят сантиметрів, а важу тільки п'ятдесят кілограмів з невеликим гаком. Груді в мене вузькі, спина сутула та ще й голова надміру велика. І хоч у школі мене вважали за одного з найдібніших учнів і за мої успіхи дали чимало нагород, але на спортивному майданчику я не відзначався: крім того, що я не був дужий, мені бракувало волі до перемоги, потрібної кожному спортсменові.

Батько вмер, коли я мав вісім років, і його спадщина перейшла до рук опікунської ради. Коли я дійшов повноліття, цю спадщину віддали мені. Маєтності, яку залишив мій батько, було цілком досить, щоб я зміг набути освіти і віддатись науковій роботі.

Я хотів одного — вчитись і вчити інших. Сорок років життя я віддав улюбленій справі — вивченню історії Стародавнього Єгипту; що більше я набував знань, то зростала й моя любов до науки.

Я викладав у Непальському коледжі і у Відехському університеті, де мене обрано почесним доктором. Крім того, я був членом Комітету, що збирав кошти для Фонду дослідження Єгипту¹. Коли я мав тридцять п'ять років, мені вже доручили відповідальну посаду охоронця

¹ Фонд дослідження Єгипту — організація, створена наприкінці XIX століття для сприяння широкому розвитку археологічних розкопів у Єгипті.

А сам я аж ніяк не схожий на цих людей. Природа не наділила мене властивостями, потрібними для сміливців, Я не вмію орудувати зброєю та й, крім того, не маю ані найменшого бажання йти на небезпеку або важити життям.

Я змалку кволий і хирявий; ви легко повірите цьому, коли скажу, що я заввишки ледве сто шістдесят сантиметрів, а важу тільки п'ятдесят кілограмів з невеликим гаком. Груді в мене вузькі, спина сутула та ще й голова надміру велика. І хоч у школі мене вважали за одного з найдібніших учнів і за мої успіхи дали чимало нагород, але на спортивному майданчику я не відзначався: крім того, що я не був дужий, мені бракувало волі до перемоги, потрібної кожному спортсменові.

Батько вмер, коли я мав вісім років, і його спадщина перейшла до рук опікунської ради. Коли я дійшов повноліття, цю спадщину віддали мені. Маєтності, яку залишив мій батько, було цілком досить, щоб я зміг набути освіти і віддатись науковій роботі.

Я хотів одного — вчитись і вчити інших. Сорок років життя я віддав улюбленій справі — вивченню історії Стародавнього Єгипту; що більше я набував знань, то зростала й моя любов до науки.

Я викладав у Непальському коледжі і у Відехському університеті, де мене обрано почесним доктором. Крім того, я був членом Комітету, що збирав кошти для Фонду дослідження Єгипту¹. Коли я мав тридцять п'ять років, мені вже доручили відповідальну посаду охоронця

¹ Фонд дослідження Єгипту — організація, створена наприкінці XIX століття для сприяння широкому розвитку археологічних розкопів у Єгипті.

Історичного музею в Наланді²; на цій посаді я перебуваю й досі.

Може, останні рядки здадуться вам не зовсім скромними, але я повинен сказати це, щоб ніхто не вважав описані тут події вигадкою: така поважна і шанована людина, як я, не стане підривати свій авторитет, розповідаючи якісь побрехеньки. Я не з тих людей, що знічев'я пишуть пригодницькі повісті, — для вчених найдорожча за все правда. А якщо хто-небудь не повірить мені, то нехай сам відвідає дивовижне місто Мітні-Хапі. Там, у саду, що розкинувся на північ від царського палацу, він побачить склеп, де поховано мумію чоловіка, який служив колись адвокатом у Верховному суді міста Патни.

² **Наланда** — місто, розташоване в Північній Індії, недалеко від Патни, столиці сучасного штату Біхар.

Історичного музею в Наланді²; на цій посаді я перебуваю й досі.

Може, останні рядки здадуться вам не зовсім скромними, але я повинен сказати це, щоб ніхто не вважав описані тут події вигадкою: така поважна і шанована людина, як я, не стане підривати свій авторитет, розповідаючи якісь побрехеньки. Я не з тих людей, що знічев'я пишуть пригодницькі повісті, — для вчених найдорожча за все правда. А якщо хто-небудь не повірить мені, то нехай сам відвідає дивовижне місто Мітні-Хапі. Там, у саду, що розкинувся на північ від царського палацу, він побачить склеп, де поховано мумію чоловіка, який служив колись адвокатом у Верховному суді міста Патни.

² **Наланда** — місто, розташоване в Північній Індії, недалеко від Патни, столиці сучасного штату Біхар.